Allemannsretten i strandsonen

Allemannsretten er et gratis fellesgode. Retten er tuftet på hensynsfull opptreden i forhold til grunneiere, andre brukere og respekt for naturmiljøet.

Når du benytter deg av allemannsretten må du huske på de høflighetsnormene som følger med retten. Dette er særlig viktig når du ferdes på områder nært opp til hus eller hytte.

Stikkord i denne sammenheng er vanlig høflighet, romslighet og toleranse. En oppfordring både til allmennheten og grunneiere!

Denne folderen inneholder gode tommelfinger-regler om allemannsretten i strandsonen. Vil du vite mer, logg deg inn på: ***www.dirnat.no/strandsone*** eller kontakt kommunen.

Allemannsretten gjelder først og fremst i utmark - vet du forskjell på innmark og utmark ?

Innmark er hustomter og gårdsplasser knyttet til boliger og fritidshus, all dyrket jord, åker, eng, beplantninger, og lignende områder. Som innmark eller likt med innmark regnes også f.eks. engslått, kulturbeite, skogplantefelt og industriområde.

Innmark rundt bolig- og fritidshus beskrives ofte som den ”private sone” rundt huset. Det må antas at den private sone rundt et bebodd fritidshus vil være ca 1 daa. Dette kan imidlertid variere etter terrengforhold, fritidshusets størrelse, lokal tradisjon og lignende.

Utmark er i prinsippet alt som ikke er innmark. I praksis vil det si hoveddelen av strender, svaberg, vann, myr, hei, skog og fjell i Norge.

Ulovlige stengsler

Et ulovlig stengsel er en fysisk hindring (hekk, gjerde og lignende), et psykisk hinder (flaggstenger, plattinger og lignende) eller skilting som har til hensikt å stoppe eller vanskeliggjøre lovlig ferdsel. Er du i tvil om et stengsel er lovlig - kontakt kommunen.

Hovedprinsippene i allemannsretten er lovfestet i friluftsloven, vedtatt i 1957. Friluftsloven sikrer den frie ferdselsretten. Hensikten er bl.a. å klare opp i forholdet mellom allmennhetens friluftsliv og annen utnytting av arealene.

Direktoratet for **naturforvaltning**

UTFORMING: RØNSETH DESIGN. TRYKK: SKIPNES. FOTOS: JØRN ADDE/PER MYHUS/NILS YNGVE BERG/VITTORIO RØNSETH. PRODUSERT JUNI 2001/1.OPPLAG/300.000. TE 990

Direktoratet for **naturforvaltning**

Bruk allemannsretten i

strandsonen

men husk...

Allemannsretten gir deg mulighet til ferdsel, opphold og høsting

Allemannsretten gir deg rett til å ferdes…
fritt til fots og på ski i utmark. Over dyrket mark kan du ferdes når marka er snødekt eller frosset i tiden fra 15. oktober til 29. april.

Du kan fritt bruke båt på sjøen og i vassdrag. På sjøen kan du alltid bruke motorbåt, mens det i vassdrag ofte vil være regulert. Når du er på båttur kan du fortøye, gå i land og overnatte i utmark, men det kan finnes spesielle ferdselsregler i hekkeområder for sjøfugl.

Du kan kjøre bil på og parkere langs privat vei med mindre eier har forbudt det. Ved offentlig vei er det tillatt å parkere i utmark såfremt dette ikke volder nevneverdig skade eller ulempe.

Motorferdsel i utmark er i utgangspunktet forbudt, men tillatt til forskjellige nytteformål.

Du kan ri og sykle langs sti og vei i utmark, men der det ligger innmark på begge sider av stien eller veien, må du ha grunneiers tillatelse. I enkelte områder kan kommunen fastsette forbud mot sykling og ridning hele eller deler av året.

Men husk at…
ved all ferdsel må du opptre varsomt for ikke å volde skade eller ulempe for eier eller bruker av eiendommen, eller overfor andre som ferdes der. Husk at når mange bruker allemannsretten sammen skjerpes kravet til aktsomhet for hver enkelt deltaker.

- Vurder til enhver tid om du ferdes i utmark
- Ikke tråkk i åker og eng, eller plantefelt når plantene er under knehøyde
- Lukk grinder og porter etter deg. Ikke forstyrr dyr på beite
- Det er forbudt å ferdes nærmere enn 20 meter og fiske nærmere enn 100 meter fra havbruksanlegg
- Ta hensyn og vis sjøvett ved bruk av motorbåt. Begrens motorstøy og overhold fartsgrenser
- Ankre opp eller gjør strandhugg på områder hvor du ikke fortrenger andre
- Kast ikke avfall eller septikk i sjøen eller naturen
- La ikke radio eller musikkspiller forstyrre andre
- Respekter den "private sone" rundt hus og hytter
- Større arrangementer kan kreve samtykke av grunneier
- Respekter atferdsregler
- Husk båndtvangsbestemmelsene

Allemannsretten gir deg rett til opphold og høsting…
i utmark. Opphold, rasting og solbading kan skje overalt hvor dette ikke er til utilbørlig fortrengsel for andre. Utilbørlig fortrengsel forutsetter en reell brukerkonflikt. Utelukkende irritasjon over at noen bruker stranden, er altså ikke tilstrekkelig.

Du kan overnatte i telt i utmark uten grunneiers samtykke, men ikke nærmere hus eller hytte enn 150 m. Det samme gjelder overnatting ombord i båt. Setter du opp teltet nærmere eller oppholder deg mer enn to dager på samme sted, må du innhente tillatelse fra grunneier. For overnatting fjernt fra bebyggelse trenger du ikke slik tillatelse.

Fortøyningsbolter og -ringer i utmark kan normalt benyttes i kortere tid, når de ikke brukes av eieren. Bruk ikke private brygger uten eiers tillatelse.

Du kan plukke ville bær, sopp, blomster og lignende. Husk bare at enkelte arter kan være fredet.

Fiske i sjøen er fritt for alle. Det finnes likevel mange regler for fiske, bl.a. minstemål for sjøørret og merking av faststående redskap - sett deg inn i reglene.

Men husk at…
retten til å ferdes i strandsonen ikke nødvendigvis gir deg rett til å ta opphold i nærheten av hus og hytter. Vurder om opphold og rasting kan være til reell ulempe eller skade for hus- eller hytteeier.

- Forlat plassen i den stand du ønsker å finne den. Rydd opp etter deg - ta med avfallet hjem
- Bruk tilrettelagte raste- og bålplasser
- Lag ikke bål på bart fjell
- Tenn ikke bål i skogen i tiden fra 15. april til 15. september
- Sett ikke engangsgrill direkte på bart fjell eller gress. Vær varsom ved grilling i tørre perioder
- Ta hensyn til næringsutøvelse. Ikke dra opp fiskeredskap i sjøen. Vis forsiktighet når du passerer havbruksanlegg, båter som driver fiske og lignende
- Husk at mange setter pris på stillhet
- Parker bilen slik at den ikke hindrer ferdsel
- Vær forsiktig med byggverk og gjenstander i strandsonen. Dette gjelder selv om de er plassert ulovlig
- Vis hensyn til ville dyr og fugler, inkludert reir og unger. Ikke brekk eller skjær i friske planter og trær
- Vern om kulturminnene